

ŁUKASZ SZTYCH

ORCID: 0009-0000-3144-2002

Zastępca okręgowego inspektora pracy w Olsztynie

WSPÓŁPRACA PAŃSTWOWEJ INSPEKCJI PRACY Z INNYMI INSTYTUCJAMI I ORGANIZACJAMI

Abstrakt: W niniejszym opracowaniu autor podjął próbę wskazania głównych organów, instytucji i organizacji, z którymi Państwowa Inspekcja Pracy współpracuje, dążąc do realizacji swojego głównego zadania — nadzoru i kontroli nad przestrzeganiem przepisów prawa pracy, przepisów i zasad bezpieczeństwa i higieny pracy, a także przepisów dotyczących legalności zatrudnienia i innej pracy zarobkowej. Analiza ta została oparta na istniejących w tym zakresie porozumieniach określających zasady współpracy organów PIP z poszczególnymi instytucjami i organizacjami, a przedstawione w artykule dane statystyczne dowodzą, że współpraca ta bezsprzecznie wspomaga realizację zadań kontrolno-nadzorczych Inspekcji.

Słowa kluczowe: współpraca, ochrona pracy, instytucje, organizacje, inspekcja pracy

UWAGI WSTĘPNE

Państwowa Inspekcja Pracy została powołana do sprawowania nadzoru i kontroli nad przestrzeganiem prawa pracy, w szczególności przepisów i zasad bezpieczeństwa i higieny pracy, a także przepisów dotyczących legalności zatrudnienia i innej pracy zarobkowej, o czym stanowi art. 1 ustawy o Państwowej Inspekcji Pracy¹ (dalej: ustawa o PIP).

W dążeniu do realizacji tych zadań Państwowa Inspekcja Pracy (dalej: PIP, Inspekcja) współdziała z innymi organizacjami, organami i instytucjami podejmującymi działania, które mają na celu zapobieganie zagrożeniom w środowisku pracy i ograniczanie ich, jak również przeciwdziałanie nielegalnemu zatrudnieniu. Te organizacje, organy i instytucje zostały wskazane w art. 14 ustawy o PIP. Są to:

- związki zawodowe;
- organizacje pracodawców;
- organy samorządu załogi;

¹ Ustawa z dnia 13 kwietnia 2007 roku o Państwowej Inspekcji Pracy (tekst jedn. Dz.U. z 2022 r. poz. 1523)

- rady pracowników;
- społeczna inspekcja pracy;
- publiczne służby zatrudnienia w rozumieniu przepisów o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy;
- organy administracji państwowej, w szczególności organy nadzoru i kontroli nad warunkami pracy oraz organy Krajowej Administracji Skarbowej;
- policja;
- Straż Graniczna;
- Zakład Ubezpieczeń Społecznych;
- organy samorządu terytorialnego.

Współdziałanie z wymienionymi podmiotami pozwala PIP efektywniej realizować stawiane przed nią zadania².

ORGANY NADZORU I KONTROLI NAD WARUNKAMI PRACY WSPÓŁDZIAŁAJĄCE Z PIP

Na szczególną uwagę zasługuje współdziałanie PIP z organami nadzoru i kontroli nad warunkami pracy. Wiele z nich w zakresie swojego działania ma zadania powiązane ze sferą bezpieczeństwa i higieny pracy, z tym że są to dla nich zadania dodatkowe.

W art. 14 ustawy o PIP ustawodawca w sposób bardzo ogólny wskazał na konieczność współdziałania PIP z organami nadzoru i kontroli nad warunkami pracy, nie sprecyzował jednak, o które konkretnie organy chodzi. Wskazówki w tym zakresie zawiera rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 28 grudnia 2007 roku w sprawie trybu i form współdziałania niektórych organów z Państwową Inspekcją Pracy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy oraz legalności zatrudnienia³. Jako organy współdziałające z PIP w sferze bezpieczeństwa i higieny pracy wymieniono w tym rozporządzeniu między innymi:

— Państwową Inspekcję Sanitarną, której zadaniem jest sprawowanie nadzoru sanitarnego w celu ochrony zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem środowiska, a w ramach tego zadania — kontrola utrzymania należytego stanu higienicznego zakładów pracy, warunków produkcji i warunków zdrowotnych środowiska pracy, jak również zapobieganie chorobom zawodowym i innym chorobom związanym z warunkami pracy, o czym stanowią art. 1 ust. 1 pkt 2 oraz art. 4 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej⁴;

² K. Rączka, [w:] M. Gersdorf, J. Jagielski, K. Rączka, *Komentarz do ustawy o Państwowej Inspekcji Pracy*, Warszawa 2008, art. 29 pkt 1.

³ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 27 grudnia 2007 roku w sprawie trybu i form współdziałania niektórych organów z Państwową Inspekcją Pracy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy oraz legalności zatrudnienia (Dz.U. z 2007 r. Nr 250, poz. 1870)

⁴ Ustawa z dnia 14 marca 1985 roku o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (tekst jedn. Dz.U. z 2024 r. poz. 416).

— Urząd Dozoru Technicznego, który w świetle art. 2 ust. 1 ustawy o dozorcze technicznym⁵ ma za zadanie podejmować działania zmierzające do zapewnienia bezpiecznego funkcjonowania urządzeń technicznych oraz urządzeń do odzyskiwania par paliwa, w tym między innymi sprawować kontrolę przestrzegania przepisów i zasad techniki określających warunki bezpiecznej pracy urządzeń technicznych mogących stwarzać zagrożenie dla życia i zdrowia ludzkiego, a przy tym, zgodnie z art. 37 pkt 12 tej ustawy, zobowiązany jest współdziałać z organami państwowymi oraz instytucjami państwowymi w zakresie zagadnień dotyczących bezpiecznego funkcjonowania urządzeń technicznych;

— Inspekcję Transportu Drogowego, która w ramach kontroli bezpieczeństwa na drogach, zgodnie z uprawnieniem wynikającym z art. 50 pkt 1k) ustawy z 6 września 2001 roku o transporcie drogowym⁶ sprawdza także przestrzeganie przepisów w zakresie czasu prowadzenia pojazdów przez kierowców;

— organy nadzoru budowlanego, których zadaniem jest kontrolowanie przebiegu procesu budowy, a w ramach tego zadania — przestrzegania zasad bezpieczeństwa i ochrony zdrowia. Wynika to z tego, że ustawa Prawo budowlane⁷ w kilku przepisach odwołuje się do bezpieczeństwa pracy (na przykład art. 21a, art. 45c), a w art. 84 ust. 1 pkt 4 wprost wskazuje, że organy nadzoru budowlanego mają współdziałać z organami kontroli państwowej, do których zalicza się także PIP;

— organy nadzoru górniczego, którym w art. 168 ust. 1 pkt 1 ustawy Prawo geologiczne i górnicze⁸ powierzono nadzór i kontrolę nad bezpieczeństwem i higieną pracy w zakładach górniczych.

Nie są to wszystkie organy nadzoru i kontroli nad warunkami pracy wymienione w rozporządzeniu z 28 grudnia 2007 roku, lecz te, z którymi najczęściej współpracuje PIP.

ORGANY WSPÓŁDZIAŁAJĄCE Z PIP W ZAKRESIE LEGALNOŚCI ZATRUDNIENIA

W rozporządzeniu Rady Ministrów z 28 grudnia 2007 roku wskazane zostały również organy współdziałające z PIP w zwalczaniu nielegalnego zatrudnienia, a wśród nich wymieniono Straż Graniczną, której zadaniem nałożonym przez art. 1 ust. 2 pkt 13a) ustawy o Straży Granicznej⁹ jest przeprowadzanie kontroli

⁵ Ustawa z dnia 21 grudnia 2000 roku o dozorcze technicznym (tekst jedn. Dz.U. z 2023 r. poz. 1622).

⁶ Ustawa z dnia 6 września 2001 roku o transporcie drogowym (tekst jedn. Dz.U. z 2024 r. poz. 728).

⁷ Ustawa z dnia 7 lipca 1994 roku Prawo budowlane (tekst jedn. Dz.U. z 2023 r. poz. 682).

⁸ Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku Prawo geologiczne i górnicze (tekst jedn. Dz.U. z 2023 r. poz. 633).

⁹ Ustawa z dnia 12 października 1990 roku o Straży Granicznej (tekst jedn. Dz.U. z 2023 r. poz. 1080).

przestrzegania przepisów dotyczących legalności wykonywania pracy przez cudzoziemców. Jako organ współdziałający w wykrywaniu nielegalnego zatrudnienia, w tym cudzoziemców, wskazana została w rozporządzeniu również policja, która spotyka się z przypadkami nielegalnej pracy, zwłaszcza w ramach ścigania przestępstw gospodarczych, a także Zakład Ubezpieczeń Społecznych, którego kontrole prowadzone na podstawie ustawy z 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych¹⁰, zwłaszcza co do spełniania obowiązku prawidłowego i rzetelnego obliczania, potrącania i opłacania składek, mogą wykazać fakt niezgłoszenia osoby zatrudnionej do ubezpieczenia społecznego, a w konsekwencji nielegalne jej zatrudnienie.

W rozporządzeniu wskazano również Służbę Celną jako organ uprawniony do kontroli legalności zatrudnienia cudzoziemców, do czego upoważniała tę służbę obowiązująca w chwili wydawania rozporządzenia ustawa z 24 lipca 1999 roku o Służbie Celnej¹¹. Ustawa ta została zastąpiona ustawą z 27 sierpnia 2009 roku o Służbie Celnej¹², w której ustawodawca zrezygnował z umieszczenia w sferze działania Służby Celnej zadań dotyczących kontroli legalności wykonywania pracy przez cudzoziemców, co wynikało z uchwalenia nowej ustawy o Państwowej Inspekcji Pracy z 2007 roku, przewidującej przejęcie przez Inspekcję funkcji organu zajmującego się kontrolą legalności zatrudniania, w tym zatrudniania cudzoziemców. Aktualnie ta ustawa również nie obowiązuje, a służba celna znajduje się w strukturach Krajowej Administracji Skarbowej.

KIERUNKI I FORMY WSPÓŁDZIAŁANIA PIP Z INNYMI ORGANAMI I INSTYTUCJAMI

Ustawa o PIP nakładająca obowiązek współdziałania Inspekcji z organami nadzoru i kontroli nad warunkami pracy oraz w zakresie legalności zatrudnienia nie określa, na czym to współdziałanie ma polegać. Kwestię tę reguluje natomiast wspomniane wyżej rozporządzenie Rady Ministrów z 28 grudnia 2007 roku w sprawie trybu i form współdziałania niektórych organów z Państwową Inspekcją Pracy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy oraz legalności zatrudnienia. Wskazano w nim, że współdziałanie w sferze bezpieczeństwa i higieny pracy powinno obejmować, po pierwsze, wzajemne zawiadamianie się organów nadzoru i kontroli oraz organów PIP o stwierdzonych naruszeniach przepisów i zasad bezpieczeństwa i higieny pracy, także dotyczących ochrony życia i zdrowia, oraz

¹⁰ Ustawa z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jedn. Dz.U. z 2024 r. poz. 497).

¹¹ Ustawa z dnia 24 lipca 1999 roku o Służbie Celnej (tekst jedn. Dz.U. z 2004 r. Nr 156, poz. 1641 z późn. zm.).

¹² Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 roku o Służbie Celnej (Dz.U. z 2009 r. Nr 168, poz. 1323 z późn. zm.).

zawiadamianie się wzajemne o decyzjach i działaniach podjętych w tym zakresie. Po drugie, ma ono polegać na zapoznawaniu się w czasie kontroli z wydanymi wcześniej decyzjami innych organów, a w razie stwierdzenia, że nie zostały one wykonane — na poinformowaniu o tym tych organów. Wreszcie po trzecie współpraca ma obejmować — w razie potrzeby — prowadzenie wspólnych kontroli, w wyniku których każdy organ wydaje decyzje zgodnie ze swoimi uprawnieniami.

Co do współdziałania w zakresie legalności zatrudnienia omawiane rozporządzenie — podobnie jak w przypadku współpracy w sferze bezpieczeństwa i higieny pracy — wymienia wzajemne zawiadamianie się o stwierdzonych w toku kontroli naruszeniach przepisów dotyczących legalności zatrudnienia i podjętych w tym zakresie decyzjach, prowadzenie wspólnych kontroli, udostępnianie dokumentacji kontrolnej i wymianę doświadczeń.

POROZUMIENIA W SPRAWIE WSPÓŁDZIAŁANIA

Szczegółowe zasady współdziałania są określone w porozumieniach, które z wymienionymi organami i instytucjami zawarła PIP.

Porozumienie z Państwową Inspekcją Sanitarną (dalej: PIS) zostało zawarte 15 stycznia 2020 roku¹³. W związku z tym, że PIS realizuje w stosunkach pracy zadania związane z ochroną zdrowia publicznego, a sprawowany przez nią nadzór sanitarny obejmuje także kontrolę przestrzegania przepisów określających wymagania higieniczne w zakładach pracy¹⁴, w porozumieniu zobowiązano się do współdziałania w zakresie ochrony zdrowia pracowników przed zagrożeniami środowiska pracy, zapobiegania powstawaniu chorób zawodowych i innych chorób związanych z warunkami pracy oraz ich zwalczania. Współpraca ta ma polegać zwłaszcza na wymianie informacji o działaniach kontrolnych o szczególnym znaczeniu dla ochrony zdrowia pracowników przed zagrożeniami środowiska pracy, jak również informacji o zakładach pracy charakteryzujących się największym nasileniem tych zagrożeń. Zobowiązano się także do przekazywania informacji o istotnym znaczeniu dla eliminowania lub ograniczania zagrożeń wynikających ze stosowania substancji chemicznych, produktów biobójczych i detergentów oraz o występowaniu szkodliwych czynników fizycznych, chemicznych, biologicznych w środowisku pracy, a także procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym. W związku z tym, że w kręgu zadań PIS leży także zapobieganie powstawaniu chorób zawodowych i innych chorób związanych z warunkami pracy, w ramach współpracy PIS zobowiązała się do przekazywania

¹³ Porozumienie z 15 stycznia 2020 roku pomiędzy Głównym Inspektorem Pracy a Głównym Inspektorem Sanitarnym o współdziałaniu Państwowej Inspekcji Pracy i Państwowej Inspekcji Sanitarnej, <https://www.pip.gov.pl/o-nas/wspolpraca/porozumienia-krajowe> (dostęp: 18.08.2024).

¹⁴ E. Suknarowska-Drzewiecka, *Zgłoszenie do Państwowej Inspekcji Sanitarnej*, „Monitor Prawa Pracy” 2007, nr 8, s. 408–409.

okręgowym inspektorom pracy decyzji w sprawie chorób zawodowych, które to decyzje są wydawane przez państwowych inspektorów sanitarnych.

Porozumienie o współdziałaniu Państwowej Inspekcji Pracy z Urzędem Dozoru Technicznego¹⁵ (dalej: UDT) zostało zawarte 19 września 2019 roku. W związku z tym, że zadaniami tego urzędu są dążenie do zapewnienia bezpiecznego funkcjonowania urządzeń technicznych oraz dozór i kontrola nad przestrzeganiem przepisów i zasad określających warunki bezpiecznej pracy maszyn i urządzeń mogących stwarzać zagrożenie dla życia i zdrowia ludzkiego, niezwykle ważną formą współdziałania PIP z UDT, określoną w porozumieniu, jest przekazywanie informacji o zaistniałych wypadkach ciężkich, śmiertelnych i zbiorowych oraz o niebezpiecznych uszkodzeniach maszyn i urządzeń technicznych w rozumieniu przepisów o dozorze technicznym, a także o wypadkach związanych z eksploatacją tych urządzeń.

Obowiązek informacyjny dotyczący wypadków i niebezpiecznych uszkodzeń maszyn i urządzeń technicznych ciąży na PIP nie tylko w związku z zawartym porozumieniem, lecz także z art. 19 ust. 2 ustawy o dozorze technicznym. W świetle przepisu tego artykułu PIP (jako organ administracji publicznej), jeśli prowadzi kontrolę w związku z niebezpiecznym uszkodzeniem urządzenia technicznego lub nieszczęśliwym wypadkiem związanym z jego eksploatacją, zobowiązana jest przekazać tę informację właściwej jednostce dozoru technicznego.

W porozumieniu przewidziano także wymianę doświadczeń w zakresie bezpieczeństwa maszyn i urządzeń technicznych oraz przeprowadzanie, w razie potrzeby, wspólnych kontroli, w wyniku których każdy organ wydaje decyzje zgodnie ze swoimi uprawnieniami. Wspólne kontrole inspektorów pracy oraz inspektorów dozoru technicznego nie są zbyt częste. W roku 2020 przeprowadzono 10 takich kontroli, w 2021 — 33, a w 2022 — tylko 6¹⁶.

W porozumieniu zaakcentowano również potrzebę prowadzenia wspólnych działań prewencyjnych na rzecz zapobiegania wypadkom przy pracy i chorobom zawodowych, w tym poprzez upowszechnianie wiedzy o bezpieczeństwie technicznym maszyn i urządzeń oraz bezpiecznej ich eksploatacji. Ważnymi zobowiązaniami wskazanymi w porozumieniu są też wspieranie inicjatyw dotyczących poprawy warunków pracy przy eksploatacji maszyn i urządzeń oraz rozpowszechnianie nowych rozwiązań i technologii w tym obszarze. Co również ważne, inspektorom pracy zapewniono możliwość sprawdzania statusu urządzenia technicznego w bazie UDT.

¹⁵ Porozumienie z 19 września 2019 roku pomiędzy Głównym Inspektorem Pracy a Prezesem Urzędu Dozoru Technicznego w sprawie współdziałania Państwowej Inspekcji Pracy i Urzędu Dozoru Technicznego, <https://www.pip.gov.pl/o-nas/wspolpraca/porozumienia-krajowe> (dostęp: 18.08.2024).

¹⁶ Sprawozdanie z działalności Państwowej Inspekcji Pracy za rok 2022, uwzględniające także okres 2020–2021, <https://orka.sejm.gov.pl/Druki9ka.nsf/0/83817DDCD5B7398E-C12589E200495956/%24File/3435.pdf> (dostęp: 18.08.2024).

Wzajemna wymiana informacji między UDT a PIP ma polegać na przekazywaniu okręgowym inspektorom pracy przez dyrektorów oddziałów terenowych UDT meldunków o niebezpiecznych awariach i uszkodzeniach urządzeń technicznych podlegających dozorowi technicznemu i wypadkach związanych z ich eksploatacją oraz o urządzeniach technicznych, dla których nie wydano decyzji zezwalającej na eksploatację lub wydano decyzję wstrzymującą eksploatację z uwagi na zagrożenia powiązane z niespełnieniem minimalnych wymagań przez tę maszynę lub to urządzenie. Z kolei okręgowi inspektorzy pracy zobowiązani zostali do przekazywania dyrektorom oddziałów terenowych UDT informacji o ujawnionych w trakcie kontroli naruszeniach przepisów i zasad dotyczących maszyn i urządzeń podlegających dozorowi, a w szczególności eksploataowania ich bez decyzji UDT zezwalającej na tę eksploatację albo wbrew tej decyzji, jak również o niezawiadomieniu UDT o niebezpiecznych uszkodzeniach maszyn i urządzeń związanych z ich eksploatacją. Informacja ma być także przekazana w przypadku stwierdzenia przez inspektora pracy modernizowania lub naprawiania maszyn i urządzeń bez uzgodnienia z UDT albo przez zakłady niemające takich uprawnień.

Współpraca PIP z Inspekcją Transportu Drogowego (dalej: ITD) odbywa się na podstawie porozumienia zawartego 7 marca 2019 roku¹⁷. Porozumienie to, w porównaniu z innymi, jest bardzo lakoniczne. Ogranicza się w zasadzie do stwierdzenia, że celem jego zawarcia są:

zapobieganie oraz eliminowanie naruszeń przepisów prawa u przedsiębiorcy wykonującego działalność gospodarczą w zakresie transportu drogowego lub niezarobkowego przewozu drogowego, w szczególności przepisów o czasie pracy kierowców.

W porozumieniu zaznaczono, że współdziałanie będzie polegało na wyjaśnianiu wątpliwości odnośnie do stosowania przepisów o czasie pracy kierowców, a ponadto na wymianie informacji i doświadczeń o istotnym znaczeniu dla eliminowania zagrożeń w przewozie drogowym, jak również na inicjatywach prewencyjno-promocyjnych dla realizacji celów zawarcia tego porozumienia. Formy współdziałania między PIP a ITD zostały wskazane w porozumieniu tylko przykładowo. Nie wymieniono w nim przeprowadzania wspólnych kontroli, co zaleca rozporządzenie Rady Ministrów z 27 grudnia 2007 roku. Takie kontrole odbywają się jednak, choć bardzo rzadko (w roku 2020 była tylko jedna taka kontrola, w 2021 roku nie było żadnej i w roku 2022 — znowu jedna¹⁸).

Obowiązek współdziałania ITD z PIP wynika również z art. 67 ust. 1 ustawy z 6 września 2001 roku o transporcie drogowym, w którym PIP została wyraźnie

¹⁷ Porozumienie zawarte 7 marca 2019 roku między Głównym Inspektorem Pracy a Głównym Inspektorem Transportu Drogowego o współdziałaniu Państwowej Inspekcji Pracy i Inspekcji Transportu Drogowego, <https://www.pip.gov.pl/o-nas/wspolpraca/porozumienia-krajowe> (dostęp: 18.08.2024).

¹⁸ Sprawozdanie z działalności Państwowej Inspekcji Pracy za rok 2022, uwzględniające także okres 2020–2021, <https://orka.sejm.gov.pl/Druki9ka.nsf/0/83817DDCD5B7398E-C12589E200495956/%24File/3435.pdf> (dostęp: 18.08.2024).

wskazana — obok innych organów — do współdziałania z ITD w zakresie bezpieczeństwa i porządku ruchu na drogach publicznych oraz zwalczania przestępstw i wykroczeń drogowych dokonywanych w zakresie transportu drogowego lub w związku z tym transportem.

Warto zaznaczyć, że w świetle art. 50 ust. 1 lit. k) oraz art. 68 ust. 2 wspomnianej ustawy do zadań ITD należy kontrola przestrzegania czasu pracy przedsiębiorców osobiście wykonujących przewozy drogowe oraz osób niezatrudnionych przez przedsiębiorcę, lecz osobiście wykonujących przewozy na jego rzecz. Powyższe przepisy wyłączają zatem z zakresu kontroli ITD dotyczącej czasu pracy pracowników zatrudnionych na podstawie umowy o pracę. Kontrola czasu pracy pracowników leży w kompetencji PIP i w tym zakresie niezbędna jest współpraca między tymi organami.

Z kolei współpraca PIP z Nadzorem Budowlanym odbywa się na podstawie porozumienia zawartego 27 lutego 2013 roku¹⁹. Jest to bardzo ważna współpraca, ponieważ ograniczenie skali zagrożeń na polskich budowach jest jednym z najważniejszych zadań Inspekcji. Porozumienie przewiduje działania mające na celu likwidację zagrożeń budowlanych w obiektach, w których znajdują się pomieszczenia pracy, oraz zapewnienie bezpieczeństwa pracy przy wykonywaniu robót budowlanych. Jedną z form współdziałania PIP z nadzorem budowlanym, przewidzianą w tym porozumieniu, jest prowadzenie skoordynowanych kontroli na terenie budów. Nie są one jednak zbyt częste — w roku 2022 przeprowadzone zostały tylko 3 takie kontrole, w roku 2021 trochę więcej — 7, zaś w 2020 roku — 18 kontroli²⁰.

Współpraca PIP z organami nadzoru górniczego zostało uregulowane w porozumieniu o współdziałaniu zawartym w 26 lutego 2013 roku.

W świetle tego porozumienia współdziałanie między tymi organami polegać będzie na badaniu okoliczności i przyczyn wypadków przy pracy oraz udziale w pracach komisji powoływanych do zbadania przyczyn i okoliczności wypadków zbiorowych, katastrof albo niebezpiecznych zdarzeń zaistniałych w ruchu zakładów górniczych. PIP i organy nadzoru górniczego zobowiązały się także do wspierania inicjatyw dotyczących poprawy bezpieczeństwa i warunków pracy, między innymi przez rozpowszechnianie postępu technicznego w tej dziedzinie. Postanowiono też, że inspektorzy pracy poinformują dyrektora właściwego urzędu górniczego o wydanych decyzjach w przypadku stwierdzenia naruszenia przepisów i zasad bhp stwarzającego bezpośrednie zagrożenie życia i zdrowia pracowników, a organy nadzoru górniczego poinformują okręgowego inspektora pracy o naruszeniu przepisów Kodeksu pracy.

¹⁹ Porozumienie zawarte 27 lutego 2013 roku pomiędzy Głównym Inspektorem Pracy a Głównym Inspektorem Nadzoru Budowlanego w sprawie zasad współdziałania Państwowej Inspekcji Pracy z organami nadzoru budowlanego, <https://www.pip.gov.pl/o-nas/wspolpraca/porozumienia-krajowe> (dostęp: 18.08.2024).

²⁰ Sprawozdanie z działalności Państwowej Inspekcji Pracy za rok 2022, uwzględniające także okres 2020–2021, <https://orka.sejm.gov.pl/Druki9ka.nsf/0/83817DDCD5B7398E-C12589E200495956/%24File/3435.pdf> (dostęp: 18.08.2024).

Porozumienia o współdziałaniu zostały zawarte również z organami i instytucjami, z którymi PIP ma współpracować w zakresie legalności zatrudnienia, a mianowicie ze Strażą Graniczną (dalej: SG), z policją i Zakładem Ubezpieczeń Społecznych (dalej: ZUS).

Współpraca ze Strażą Graniczną została uregulowana w porozumieniu z 10 grudnia 2018 roku²¹. Na wstępie tego porozumienia zapisano, że zostaje ono zawarte w celu podejmowania wspólnych działań i inicjatyw zmierzających do zapobiegania nielegalnemu wykonywaniu pracy przez cudzoziemców, naruszaniu praw cudzoziemców związanych z wykonywaniem pracy zarobkowej i handlowi ludźmi do pracy przymusowej oraz do zwalczania tych procederów.

Postanowiono, że współdziałanie stron będzie realizowane poprzez przekazywanie sobie informacji o naruszeniu przepisów regulujących zasady zatrudniania i pobytu cudzoziemców w Polsce, w tym o przypadkach nielegalnego wykonywania przez nich pracy, naruszania praw cudzoziemców związanych z wykonywaniem pracy zarobkowej oraz o przypadkach nasuwających podejrzenie występowania handlu ludźmi do pracy przymusowej.

Współdziałanie ma polegać także na przekazywaniu informacji o przypadkach delegowania cudzoziemców do pracy w Polsce w ramach świadczenia usług oraz związanych z tym delegowaniem naruszeniach przepisów pozostających w zakresie właściwości PIP i SG, a ponadto na wspólnych kontrolach przestrzegania przepisów dotyczących cudzoziemców oraz określaniu sektorów działalności, w których koncentruje się nielegalne ich zatrudnianie.

W porozumieniu określono również formy tego współdziałania, postanawiając, że komendanci oddziałów SG będą przekazywali okręgowym inspektorom pracy informacje o stwierdzonych przez funkcjonariuszy SG przypadkach nieprzestrzegania przepisów regulujących prawa cudzoziemców związane z wykonywaniem pracy zarobkowej. Z kolei okręgowi inspektorzy pracy będą przekazywać komendantom oddziałów SG informacje o przypadkach powierzania nielegalnego wykonywania pracy cudzoziemcom, nielegalnego pobytu cudzoziemców w Polsce oraz o przypadkach nasuwających podejrzenie występowania handlu ludźmi w celu pracy przymusowej. Współpraca z SG zaowocowała przeprowadzeniem 206 wspólnych kontroli w 2021 i 132 w 2022 roku²².

Obowiązek współpracy SG z PIP w zakresie kontroli legalności wykonywania pracy przez cudzoziemców wynika nie tylko z porozumienia, lecz także z art. 10d ust. 22 ustawy o Straży Granicznej. SG została również zobowiązana do zawiadomienia PIP o każdym podejrzeniu naruszenia przepisów prawa pracy (art. 10d ust. 23 ustawy).

²¹ Porozumienie Głównego Inspektora Pracy i Komendanta Głównego Straży Granicznej z dnia 10 grudnia 2018 roku w sprawie zasad współdziałania Państwowej Inspekcji Pracy i Straży Granicznej, <https://www.pip.gov.pl/o-nas/wspolpraca/porozumienia-krajowe> (dostęp: 18.08.2024).

²² Sprawozdanie z działalności Państwowej Inspekcji Pracy za rok 2022, uwzględniające także okres 2020–2021, <https://orka.sejm.gov.pl/Druki9ka.nsf/0/83817DDCD5B7398E-C12589E200495956/%24File/3435.pdf> (dostęp: 18.08.2024).

Porozumienie o współdziałaniu PIP z policją zawarto 11 grudnia 2000 roku²³ w celu zapobiegania przestępstwom i wykroczeniom przeciwko prawom pracowników i innych osób wykonujących pracę zarobkową. W ramach tego współdziałania organy PIP zobowiązały się do udostępniania organom policji dokumentacji z kontroli pracodawców oraz udzielania pomocy w zabezpieczeniu dowodów popełnienia przestępstwa lub wykroczenia w związku z zaistnieniem katastrofy lub śmiertelnego, zbiorowego albo ciężkiego wypadku przy pracy. Z kolei policja zobowiązała się do zawiadamiania PIP o stwierdzonych przypadkach naruszania uprawnień pracowniczych, w szczególności dotyczących bhp, jak również do niezwłocznego zawiadamiania o zaistniałych katastrofach oraz śmiertelnych, zbiorowych i ciężkich wypadkach przy pracy. Zobowiązała się również do udzielania pomocy w razie uzasadnionej potrzeby, w szczególności zapewnienia bezpieczeństwa kontrolującym. Udzielanie pomocy kontrolującym inspektorom pracy w celu zapewnienia im bezpieczeństwa jest także ustawowym obowiązkiem policji, przewidzianym w art. 15 ustawy o PIP. Pomoc policji jest niezbędna w przypadkach, w których podmiot kontrolowany odmawia wpuszczenia inspektora pracy na teren zakładu pracy czy w inne miejsce wykonywania pracy i uniemożliwia w ten sposób przeprowadzenie kontroli. Inspektorzy pracy wielokrotnie korzystali z pomocy policji, zwłaszcza gdy podejmowali czynności kontrolne w nocy, gdy zakłady pracy są — ze względów bezpieczeństwa — zamknięte (na przykład nocne kontrole w zakresie przestrzegania przepisów o ochronie pracy młodocianych i kobiet oraz legalności zatrudnienia).

W roku 2019 policja uczestniczyła w 230 kontrolach PIP, w 2020 roku (który był czasem pandemii) było tych kontroli tylko 49, w roku 2021 — 199, a w 2022 — 123²⁴.

Współpraca PIP z ZUS-em uregulowana została w porozumieniu z 5 listopada 2010 roku²⁵. Narzędziem służącym realizacji postawionych tam zadań jest wymiana informacji, które mogą być przydatne w toku postępowań kontrolnych prowadzonych przez te instytucje w zakresie ich kompetencji ustawowych.

Porozumienie zobowiązuje PIP do informowania ZUS-u o stwierdzonych podczas kontroli przypadkach łamania przepisów o ubezpieczeniach społecznych, a więc o nieopłacaniu lub zaniżaniu składek na ubezpieczenie społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy czy Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, niezgłaszaniu osób zatrudnionych do ubezpieczenia społecznego, a także o nieprawidłowościach w wypłatach świadczeń z ubezpieczenia

²³ Porozumienie zawarte w dniu 11 grudnia 2000 roku w sprawie zasad współdziałania organów Państwowej Inspekcji Pracy i Policji, <https://www.pip.gov.pl/o-nas/wspolpraca/porozumienia-krajowe> (dostęp: 18.08.2024).

²⁴ *Ibidem*.

²⁵ Porozumienie między Głównym Inspektorem Pracy a Prezesem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z 5 listopada 2010 roku w sprawie współdziałania organów Państwowej Inspekcji Pracy i Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, <https://www.pip.gov.pl/o-nas/wspolpraca/porozumienia-krajowe> (dostęp: 18.08.2024).

społecznego. Realizując ten obowiązek, PIP przekazała do ZUS-u w 2020 roku 1009 zawiadomień o stwierdzonych podczas kontroli nieprawidłowościach dotyczących zagadnień ubezpieczeniowych; w roku 2021 tych zawiadomień było 1334, a w 2022 roku — 1646²⁶.

Z kolei ZUS zobowiązany jest informować Inspekcję o potencjalnych przypadkach naruszenia przepisów prawa pracy stwierdzonych podczas kontroli oraz o podejrzeniu nielegalnego zatrudnienia czy o sytuacjach, gdy wątpliwości budzi podstawa zatrudnienia danej osoby (zamiast umowy o pracę jest zawarta umowa cywilnoprawna). ZUS zobowiązał się również do nieodpłatnego udostępniania PIP informacji o płatnikach składek i osobach zgłoszonych do ubezpieczeń społecznych przez danego płatnika. Udzielanie takich informacji ma swoje umocowanie ustawowe w art. 14 ust. 2 pkt. 3 ustawy o PIP, który wprowadza uprawnienie Inspekcji do nieodpłatnego korzystania z danych zgromadzonych przez ZUS na koncie ubezpieczonego i koncie płatnika składek, a także danych o wypadkach przy pracy. Obowiązek udostępniania PIP danych zgromadzonych na kontach ubezpieczonego jest przewidziany także w art. 50 ust. 9 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. Proces przekazywania informacji odbywa się online, z wykorzystaniem Platformy Usług Elektronicznych ZUS, za której pośrednictwem inspektorzy pracy składają elektroniczne wnioski o udostępnienie danych, co niewątpliwie usprawnia i przyspiesza uzyskiwanie informacji, tak ważnych przy prowadzeniu kontroli.

Dostęp do danych ZUS nie jest jedynym, który gwarantuje organom Inspekcji ustawa o PIP. Mogą oni bowiem korzystać też z danych zgromadzonych w Krajowej Ewidencji Podatników i rejestrze podatników VAT, jak również w rejestrze bezrobotnych, Krajowym Rejestrze Sądowym i Krajowym Rejestrze Karnym. Mają one również bezpłatny dostęp do systemu PESEL oraz rejestru podmiotów REGON prowadzonego przez prezesa Głównego Urzędu Statystycznego.

PIP współpracuje także z Prokuraturą, a zasady tej współpracy określa porozumienie, które zostało zawarte 6 listopada 2017 roku²⁷. Współpraca obejmuje trzy obszary. Pierwszy dotyczy współpracy w zakresie ustalania okoliczności i przyczyn śmiertelnych, ciężkich i zbiorowych wypadków przy pracy, a w jego ramach mieszczą się powiadamianie wzajemne o zaistnieniu takiego wypadku oraz współpraca przy wykonywaniu czynności na miejscu zdarzenia. Drugi obszar obejmuje postępowania przygotowawcze wszczęte z zawiadomień inspektorów pracy o podejrzeniu popełnienia przestępstwa przeciwko prawom osób wykonujących pracę zarobkową. PIP zobowiązała się przekazywać Prokuraturze szczegółową dokumentację z kontroli określonego pracodawcy, zaś Prokuratura —

²⁶ Sprawozdanie z działalności Państwowej Inspekcji Pracy za rok 2022, uwzględniające także okres 2020–2021, <https://orka.sejm.gov.pl/Druki9ka.nsf/0/83817DDCD5B7398E-C12589E200495956/%24File/3435.pdf> (dostęp: 18.08.2024).

²⁷ Porozumienie Prokuratora Krajowego i Głównego Inspektora Pracy z dnia 6 listopada 2017 roku w sprawie współdziałania prokuratury i Państwowej Inspekcji Pracy, <https://www.pip.gov.pl/o-nas/wspolpraca/porozumienia-krajowe> (dostęp: 18.08.2024).

przestrzegać obowiązku doręczania inspektorom pracy postanowień o odmowie wszczęcia lub umorzeniu dochodzenia, jak również niezwłocznie zawiadamiać właściwy okręgowy inspektorat pracy o skierowaniu do sądu aktu oskarżenia lub wniosku o warunkowe umorzenie postępowania.

Na podstawie zawiadomień inspektorów pracy o szczególnie nagannych praktykach pracodawców, zarówno wyczerpujących znamiona przestępstw przeciwko prawom osób wykonujących pracę zarobkową, jak i utrudniających działania kontrolne organów Inspekcji, czy narażaniu pracowników na bezpośrednie zagrożenie życia lub zdrowia Prokuratura wszczęła w 2020 roku 188 postępowań, z czego 84 zakończyły się wniesieniem do sądu aktu oskarżenia. W 2021 roku na 170 wszczętych postępowań 76 zakończono aktem oskarżenia, a w 2022 roku na 150 postępowań wniesiono 88 aktów oskarżenia.

Trzeci obszar współpracy to spotkania informacyjno-szkoleniowe organizowane w celu omawiania problematyki odpowiedzialności karnej dotyczącej naruszania praw pracowniczych, nieprzestrzegania przepisów i zasad bezpieczeństwa i higieny pracy, a także głównych zagrożeń występujących w zakładach pracy.

PIP zobowiązała się również w tym porozumieniu, że — na wniosek prokuratora prowadzącego postępowanie w sprawie o przestępstwa przeciwko prawom osób wykonujących pracę zarobkową oraz innych przestępstw, w których pokrzywdzonymi są pracownicy — niezwłocznie przeprowadzi kontrolę podmiotu zatrudniającego. W 2022 roku na wniosek Prokuratury zostały przeprowadzone 63 takie kontrole, w roku 2021 było ich 54, a w 2020 roku — 43. Wcześniej (przed pandemią) kontroli było więcej — 88 w 2019 roku i 89 w roku 2018²⁸.

Wymienione organy i instytucje, z którymi zawarto porozumienia, nie są jedynymi, z którymi współdziała PIP. Wskazać można jeszcze między innymi urzędy skarbowe, Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, Państwową Straż Pożarną, Urząd Transportu Kolejowego czy Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

WSPÓŁPRACA Z PARTNERAMI SPOŁECZNYMI

Wśród podmiotów wymienionych w art. 14 ustawy o PIP, z którymi ma współdziałać Inspekcja, ustawodawca wymienił także związki zawodowe, organy samorządu załogi, rady pracowników oraz społeczną inspekcję pracy, określane potocznie mianem partnerów społecznych. Zasady współpracy z tymi podmiotami określa art. 29 ust. 2 ustawy o PIP, obligujący inspektora pracy do informowania ich o tematyce i zakresie przeprowadzanej kontroli, analizowania zgłoszonych

²⁸ Sprawozdanie z działalności Państwowej Inspekcji Pracy za rok 2022, uwzględniające także okres 2020–2021, <https://orka.sejm.gov.pl/Druki9ka.nsf/0/83817DDCD5B7398E-C12589E200495956/%24File/3435.pdf> (dostęp: 18.08.2024).

przez nich uwag i spostrzeżeń, informowania o wynikach kontroli i podjętych decyzjach oraz udzielania porad i informacji z zakresu prawa pracy.

Współdziałanie inspektora pracy z partnerami społecznymi nie polega na współpracy w wykonywaniu bieżących czynności kontrolnych, gdyż byłoby to utrudnione, choćby z racji wielości tych podmiotów²⁹. Z art. 29 ustawy wynika, że współdziałanie przejawia się przede wszystkim w warstwie informacyjnej. Ponadto każdy z wymienionych podmiotów może zgłaszać uwagi, spostrzeżenia i opinie, które powinny być dla inspektora pracy przedmiotem analizy służącej do lepszego rozpoznania działalności kontrolowanej jednostki. Informacje uzyskane od przedstawicieli pracowników mogą spowodować rozszerzenie zakresu przeprowadzanej kontroli o dodatkowe zagadnienia czy też wskazać inspektorowi pracy, gdzie może szukać dowodów na potwierdzenie zasadności zgłaszanych spostrzeżeń³⁰.

Jeżeli chodzi o podmioty reprezentujące pracowników i inne osoby świadczące pracę, to najistotniejsze znaczenie ma współpraca PIP ze związkami zawodowymi i społeczną inspekcją pracy. Związki zawodowe sprawują kontrolę nad przestrzeganiem prawa pracy oraz uczestniczą w nadzorze nad przestrzeganiem przepisów oraz zasad bezpieczeństwa i higieny pracy, o czym stanowi art. 23 ustawy o związkach zawodowych³¹. Sprawowaniu kontroli i nadzoru w stosunkach pracy nie towarzyszą jednak uprawnienia władcze związków zawodowych. Mogą one w tej materii podejmować tylko działania interwencyjne i w razie stwierdzenia, że postępowanie pracodawcy jest niezgodne z prawem czy narusza regulacje z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy, wystąpić do PIP o spowodowanie usunięcia wykrytych uchybień³².

W dniu 24 kwietnia 2023 roku zostały zawarte porozumienia o tożsamej treści z trzema centralami reprezentatywnych związków zawodowych: Ogólnopolskim Porozumieniem Związków Zawodowych, Forum Związków Zawodowych oraz NSZZ „Solidarność” w sprawie zasad współdziałania w zakresie ochrony pracy³³. Porozumienia te zawarto w celu zapewnienia skutecznej ochrony stosunku pracy

²⁹ M. Gersdorf, J. Jagielski, R. Rączka, *Komentarz do ustawy o Państwowej Inspekcji...*, art. 29 pkt 2.

³⁰ A. Jasińska-Cichoń, *Ustawa o Państwowej Inspekcji Pracy. Komentarz*, Warszawa 2008, LEX/el., art. 29.

³¹ Ustawa z dnia 23 maja 1991 roku o związkach zawodowych (tekst jedn. Dz.U. z 2022 r. poz. 854).

³² K.W. Baran, *Komentarz do ustawy o związkach zawodowych*, [w:] *Zbiorowe prawo zatrudnienia. Komentarz*, red. K.W. Baran, Warszawa 2019, art. 8, nb 2.2.

³³ Porozumienie pomiędzy Państwową Inspekcją Pracy a Ogólnopolskim Porozumieniem Związków Zawodowych, Porozumienie pomiędzy Państwową Inspekcją Pracy a Forum Związków Zawodowych; Porozumienie pomiędzy Państwową Inspekcją Pracy a Niezależnym Samorządnym Związkiem Zawodowym „Solidarność”, które zostały zawarte 24 kwietnia 2023 roku w sprawie zasad współdziałania w zakresie ochrony pracy, <https://www.pip.gov.pl/o-nas/wspolpraca/porozumienia-krajowe> (dostęp: 18.08.2024).

oraz bezpiecznych i higienicznych warunków pracy, a także eliminowania zagrożeń powodujących wypadki przy pracy i choroby zawodowe.

W każdym z tych porozumień zaznaczono, że współpraca w zakresie ochrony pracy będzie realizowana według tych form współdziałania, które zostały wskazane w art. 29 ustawy o PIP. Dostrzeżono również konieczność zintensyfikowania współpracy przy eliminowaniu naruszeń prawa związanych z zatrudnieniem, zwłaszcza odnośnie do prawidłowości wypłacania wynagrodzeń i innych świadczeń, rozliczania czasu pracy, zasadności zawierania umów cywilnoprawnych, legalności zatrudnienia, a także zagrożeń występujących w zakładach pracy.

Współpraca między PIP a związkami zawodowymi ma obejmować trzy obszary: działalność kontrolną, działalność szkoleniową oraz działalność informacyjno-promocyjną i prewencyjną.

W ramach współdziałania w zakresie działalności kontrolnej mieszczą się między innymi informowanie PIP o stwierdzonych przypadkach naruszania uprawnień pracowniczych i prawa pracy, w tym dotyczących bhp, oraz realizacja ustawowego obowiązku współdziałania związków zawodowych i społecznej inspekcji pracy z inspektorem pracy podczas czynności kontrolnych, wskazanych w art. 29 ustawy o PIP. Ma to zapewnić szybkie reagowanie Inspekcji na łamanie praw pracowniczych.

Współdziałanie w zakresie działalności szkoleniowej to przede wszystkim wspieranie społecznych inspektorów pracy i przedstawicieli organizacji związkowych w rozwiązywaniu problemów związanych z ochroną pracy poprzez doradztwo prowadzone przez jednostki organizacyjne PIP, jak również opracowywanie i rozpowszechnianie materiałów dydaktycznych oraz prowadzenie szkoleń metodycznych dla społecznych inspektorów pracy.

Z kolei podejmowanie przedsięwzięć informacyjno-promocyjnych i prewencyjnych w obszarze ochrony pracy oraz bhp ma się odbywać z wykorzystaniem prasy własnej oraz stron internetowych. Będzie polegało na opracowywaniu i wydawaniu materiałów informacyjnych oraz organizowaniu sympozjów i konferencji naukowych, a także włączaniu się przedstawicieli PIP w akcje informacyjno-szkoleniowe dla młodzieży w placówkach oświatowych.

Partnerami społecznymi, z którymi zobowiązana jest współdziałać PIP, są też społeczni inspektorzy pracy. Współpraca ta ma się odbywać według form wskazanych w art. 29 ustawy o PIP. Również ustawa o społecznej inspekcji pracy³⁴ zawiera postanowienia dotyczące współdziałania tych inspektorów z PIP. Przewiduje ona, że PIP udziela pomocy społecznej inspekcji pracy w realizacji jej zadań, w szczególności przez poradnictwo prawne, specjalistyczną prasę oraz szkolenie, ale oprócz tej pomocowej warstwy współdziałania wskazuje na konkretne postaci współpracy w sferze kontrolnej, które polegają na tym, że inspektorzy pracy przeprowadzają kontrole wykonywania zaleceń i uwag społecznych inspektorów pracy oraz — na umotywowany wniosek zakładowego społecznego inspektora

³⁴ Ustawa z dnia 24 czerwca 1983 roku o społecznej inspekcji pracy (tekst jedn. Dz.U. z 2015 r. poz. 567).

pracy dotyczący spraw zagrożenia życia i zdrowia pracowników — wszczynają postępowanie w sprawach o wykroczenia przeciwko prawom pracownika.

Udzielanie pomocy społecznej inspekcji pracy przez organy PIP przewidziane w art. 18 ust. 1 ustawy o społecznej inspekcji pracy sformułowane zostało w sposób kategoriyczny, a to oznacza, że jest to obowiązek tych organów³⁵.

PODSUMOWANIE

Z przedstawionej analizy wynika, że PIP nie jest jedynym organem sprawującym nadzór i kontrolę nad warunkami pracy oraz nad zapobieganiem nielegalnemu zatrudnieniu i eliminacją tego zjawiska. Działania zmierzające do zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków, w jakich wykonywana jest praca, ograniczanie zagrożeń w środowisku pracy i zwalczanie nielegalnego zatrudnienia mieszczą się bowiem w kompetencjach również innych państwowych organów, z tym że jest to dla nich — w przeciwieństwie do PIP — zadanie dodatkowe. Inspekcja współpracuje z tymi organami, instytucjami i organizacjami, do czego obligują ją art. 14 ustawy o PIP oraz zawarte porozumienia. Przy tej współpracy szczególnie ważne jest wzajemne zawiadamianie się o stwierdzonych naruszeniach przepisów i obowiązujących zasad. Współdziałanie PIP z organami kontrolnymi ma znaczenie z punktu widzenia nie tylko diagnozy zagrożeń, lecz także szybkiej reakcji na nie, a tym samym eliminowania czynników, które mogą doprowadzić zarówno do wypadków lub chorób zawodowych, jak i do łamania praw pracowniczych. Wymiana informacji służy prewencji, a inspektorom chodzi o to, żeby zapobiegać zagrożeniom, a nie tylko ścigać pracodawców za łamanie prawa.

Współpracę PIP z wymienionymi podmiotami należy ocenić pozytywnie, z uwagi na to, że opisane porozumienia nie są zupełnie nowymi regulacjami. Aktualizują one bowiem dotychczasowe dokumenty w sprawie współdziałania, uwzględniając dotychczasowe doświadczenia i aktualne potrzeby społeczno-gospodarcze w obszarze zadań PIP. Współdziałanie to wpływa bez wątpienia na skuteczniejszą realizację zadań stawianych przed Inspekcją.

COOPERATION OF THE STATE LABOR INSPECTION WITH OTHER INSTITUTIONS AND ORGANIZATIONS

Summary

In this study, the author attempted to identify the main bodies, institutions and organizations with which the State Labor Inspection cooperates, striving to implement its main task, which is to supervise

³⁵ W. Sanetra, *Ustawa o społecznej Inspekcji Pracy. Komentarz*, [w:] *Prawo socjalne*, red. W. Sanetra, Warszawa 2001, art. 18.

and control compliance with labor law, safety regulations and rules and occupational health, as well as regulations regarding the legality of employment and other paid work. This analysis was carried out on the basis of the existing agreements in this regard specifying the principles of cooperation between the State Labor Inspection's bodies and individual institutions and organizations, and the statistical data presented in the article prove that this cooperation undoubtedly supports the implementation of the inspection and supervisory tasks of the Inspection.

Keywords: cooperation, labor protection, institutions, organizations, labor inspection

BIBLIOGRAFIA

- Baran K.W., *Komentarz do ustawy o związkach zawodowych*, [w:] *Zbiorowe prawo zatrudnienia. Komentarz*, red. K.W. Baran, Warszawa 2019, art. 8, nb 2.2.
- Gersdorf M., Jagielski J., Rączka R., *Komentarz do ustawy o Państwowej Inspekcji Pracy*, Warszawa 2008.
- Jasińska-Cichoń A., *Ustawa o Państwowej Inspekcji Pracy. Komentarz*, Warszawa 2008, LEX/el., art. 29.
- Sanetra W., *Ustawa o społecznej Inspekcji Pracy. Komentarz*, [w:] *Prawo socjalne*, red. W. Sanetra, Warszawa 2001, art. 18.
- Suknarowska-Drzewiecka E., *Zgłoszenie do Państwowej Inspekcji Sanitarnej*, „Monitor Prawa Pracy” 2007, nr 8, s. 408–409.